

บทคัดย่อ

โครงการวิจัย แนวทางวิจัยและพัฒนาเกษตรอินทรีย์จังหวัดสุราษฎร์ธานี ระยะที่ 1 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานการณ์องค์ความรู้เกี่ยวกับการทำเกษตรอินทรีย์ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ศึกษาแนวทางการวิจัยและพัฒนาเกษตรอินทรีย์ พัฒนาองค์ความรู้การเกษตรอินทรีย์ การสร้างกลไกการสนับสนุนการพัฒนาเกษตรอินทรีย์ โดยใช้รูปแบบการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) วิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ใช้เวลาในการวิจัย 6 เดือน โดยการศึกษาสถานการณ์ องค์ความรู้เกี่ยวกับการทำเกษตรอินทรีย์ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี การค้นหารูปแบบ และแนวทางวิจัยและพัฒนาเกษตรอินทรีย์ ผ่านการประชุมเชิงปฏิบัติการและสัมมนาเชิงปฏิบัติการ การระดมความคิดและประสบการณ์ การสัมภาษณ์เกษตรกร การเก็บข้อมูล รวบรวมข้อมูล การจัดเวทีย่อย เวทีใหญ่ การแบ่งกลุ่มย่อย อภิปราย ระดมความคิด การแลกเปลี่ยน เพื่อค้นหารูปแบบและแนวทางการขับเคลื่อนงานวิจัยเกษตรอินทรีย์ในเชิงยุทธศาสตร์และนำเสนอข้อมูล

ผลการวิจัยและข้อเสนอแนะพบว่า สถานการณ์องค์ความรู้การทำเกษตรอินทรีย์ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ส่วนหนึ่งได้มาจากการสืบค้นของเกษตรกรเองแล้วนำไปปฏิบัติในแปลงของตนเองจนได้ผล และอีกส่วนหนึ่งได้จากการเข้าไปส่งเสริมของเจ้าหน้าที่รัฐ โดยเฉพาะกรมพัฒนาที่ดิน มีรูปแบบการทำทั้งในรูปปุ๋ยหมักและน้ำหมักจุลินทรีย์ที่มีอัตราส่วนผสมแตกต่างกันออกไป เช่น ถากน้ำตาล : ปลา : ตับประรด อัตรา 3 : 3 : 4 หมักไว้ประมาณ 6 เดือน แล้วนำไปใช้ฉีดพ่น หรือราดโคนต้น อัตรา น้ำหมักได้ที่แล้วจำนวน 1 ส่วน ต่อ น้ำ 200 ลิตร เป็นต้น สูตรต่างๆและอัตราการใช้มีความแตกต่างที่หลากหลาย เกษตรกรบางรายใช้รำข้าว หวานในแปลงปาล์มเพื่อให้เป็นอาหารของจุลินทรีย์และไล่เดือนในดิน นอกจากนี้ การใช้วิธีการตัดหญ้า การใช้ปุ๋ยมูลสัตว์ ปุ๋ยคอกผสมกากปาล์มน้ำมัน โดยเกษตรกรส่วนใหญ่นิยมปลูกยางพารา ปาล์มน้ำมัน ไม้ผล การนำปุ๋ยอินทรีย์ดังกล่าวไปใช้กับพืชผลที่กล่าวแล้วข้างต้น กระทำใน 2 ลักษณะ คือผลิตในรูปกลุ่ม และผลิตใช้เองในรูปส่วนบุคคล และมีความมั่นใจต่อแนวทางนี้ องค์ความรู้เกษตรอินทรีย์มีแนวโน้มขยายตัวเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากปัจจัยการผลิตมีราคาแพง ประกอบกับมีหน่วยงานภาครัฐให้การสนับสนุนและส่งเสริมสำหรับแนวทางการวิจัยและพัฒนาเกษตรอินทรีย์ ควรจัดทำฐานข้อมูลเกษตรอินทรีย์ในด้านการผลิต การตลาด ผู้ผลิต ผู้บริโภค การจัดให้มีกลไกประสานและสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาองค์ความรู้เกษตรอินทรีย์เพื่อให้เกษตรกรเกิดความมั่นใจ ผู้บริโภคมีความเชื่อมั่นในมาตรฐานผลิตภัณฑ์เกษตรอินทรีย์ การให้มีพื้นที่หรือกลุ่มปฏิบัติการนำร่องที่ชัดเจน เป็นรูปธรรมและปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง โดยการประสานภาครัฐ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมเป็นภาคีสนับสนุนต่อไป